

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA
AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjeizőknek 7 K. — Egy példány
ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-
többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyilt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyilt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten ki nt
kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL-könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden a lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. M. kir. postatakarék és Clearing számla 10 948 sz

Állami beruházások.

Mindenfelől panasz-hangok, jajkiáltá-
sok hallatszanak. Általános az elégtel-
ség, minden vonalon pangás, kevés a
munka, óriási a munkanélküliek száma, a
kivándorlási vágy nemhogy szünnék, ha-
nem egyre fokozódik. A türehtetlen állapo-
tok orvoslására gyógyítószer, enyhítő bal-
zsam nem akad. A kormány is belátta e
viszonyok tarthatatlan voltát. Segíteni akar
a nyomasztó helyzetben, nehogy az ország
tétlenségben elsenyedjen. Az enyhe vér-
keringést, mely közállapotaink ereiben ész-
lelhető, fölfrissíteni kell, a tunya, lomha
vért üdévé, elevenné, élénken keringővé
kell tenni. S van remény, hogy czélt ér-
jünk. Számos tervezett munka készítéséről,
tömerdek építkezéséről van szó. Egy csomó
vasut építkezése, folyamszabályozás, csator-
názás, kikötők létesítése és telepítési célra
ingatlanok vásárlása van tervezve, mikről
a pénzügyminiszter által beterjesztett tör-
vényjavaslat részletesen beszámol.

E munkálatok számos szegény, mun-
kátalan embert fognak foglalkoztatni, dolgot
adnak majd iparosoknak, gyáraknak és hi-
vatva lesznek megoldani a kivándorlás kér-
dését is. Igen nagy szüksége van ennek
az országnak e beruházásokra; a beteges
állapotok szanálása sokáig úgy sem várhat-
hatott magára.

Lehetővé válhatnék ezen az uton a
magyar iparnak fölsegélyezése is. Derék
iparosainknak súlyos helyzetét enyhítenék,
munkanélküli, dolgozni vágyó embereknek
munka jutna, mely termékenyítőleg áldást-
hozóan hatna a társadalomra, államra egy-
aránt, de még általában nagy közgazdasági
haszon járna a viszonyok javulásával.

Hiába hangoztatnak szocializmust, nép-
forrongást, hasztalan vélnek látni vészes
fellegek tornyosulását, sötét, zivatáros idők
közeledtét, a munkás elem csendes, hig-
gadtvérű emberekből áll, nem vágyódnak
jómódra, gazdagságra, minő a lelkületük,
gondolkodásuk: oly egyenes, oly egyszerű,
oly igénytelen a kívánságuk, óhajításuk.
Munkát áhítoznak, kenyeret akarnak, nem
is fehéret, csak kenyér legyen, a gyomor
ne korogjon, a család ne nélkülözzön, té-
len teljék egy kis fűtésre, egy-egy mele-
gebb gunyára, csizmára. Munka kell a
népnek, mert dolgozni nem restel, dol-
gozni van ereje, van energiája és ha mun-
kálkodik, hát van betevő falatja is. Mig
munka hijján az az öserő, mely a népben
bizsereg, elsatnyul, meglazul, a dologtalan-
ságban megbomlik az izmok keménysége,
az elkeseredettség a lélek épségét meg-
rontja, sötét gondolatok kóvályognak az
agyban, olyan dolgok felett tör a fejét, a
miket munka közben nem forgatna agyá-
ban, a testével egyidejűleg tehát a feje is

kórossá lesz, egyik munkás a másikat, ez a
harmadikat és így tovább és kialakul egy
végtelenül elkeseredett, semmivel sem tö-
rődő, mindenre elszánt, még önkényessé-
gek alkalmazásától sem irtózó nép.

Uj irányt fog adni a kormány beru-
házásaival az országban uralkodó állapo-
toknak. Munka lesz az ország minden ré-
szében. Az említett tervezeteken kívül még
számos kulturális és humanitárius intéz-
mény létesítése is tervbe van véve, minők
elmeigógyintézetek, kórházak, gyermekszan-
atoriumok, tüdővészések részére szánt üdülő-
helyek, hidak, állami közutak stb. létesí-
tése, továbbá egy csomó középület létesítése.

Lesz munka elég s ha munka lesz,
megszűnik mindenféle a nyomor, a nélkü-
lözés, nem hangzanak majd föl elégtel-
hangok, az emberek nem fognak kivándor-
lásra gondolni, lesz ki a parlagon heverő,
értékes földeket művelje, sok embernek jut
majd kenyérre, husra és más élelmiszerre,
minek következtében lehetővé válik, hogy a
roppantul drága élelmiszerek olcsóbbak
lesznek, könnyebbé téve ezáltal a meg-
élhetést.

Nagy reménnyel nézünk a közel jövő
elő és Messiásként várjuk a nyomasztó vi-
szonyok enyhülését, amivel hazánk állan-
dóan borongós, komor egéről a sötét fel-
legek elvonulnak és ránk ragyog majd ujó-
lag a tiszta, nyájas égbolt.

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCZÁJA.

Tudnivalók.

A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárczája.

— Közli: Fülei Sz. Lajos. —

Sokszor hallunk, használunk oly kifejezése-
ket, képletes mondásokat, jelzős szavakat stb.,
melyeknek közfelfogás szerinti értelmét, miként-
való alkalmazását ismerjük ugyan, de tulajdon-
képpen jelentését, eredetét, etimológiáját nem
tudjuk. Pedig — ha már használjuk — tudni-
való dolgok ezek is. Ezeket a tudnivalókat
közlöm és pedig itt a vonal alatt, a tárcza rovát-
ban, mivel ez a hely valójában az ismeretter-
jesztő és nem a szépirodalmi közleményeknek
lenne fenntartandó, mint azt Gyulai Pál és má-
sok oly sokszor hangsúlyozták. A magyar lapok
tárczáinak aránytalan „szépirodalmi“ gazdagságát
s a könyvek nehezebb terjedését is a mi sajátos
viszonyainkban kell keresni. Lassankint eljő az
idő, mikor a tárczarovatból a szorosán vett iro-
dalmi elemek ki fognak válni és folyóiratokba,
könyvekbe sorakoznak. Ily módon fog a tárcza
igazi rendeltetéséhez jutni, hogy közleményeivel
a tudás vágyát felkeltse, ébrentartsa és a mű-
veltség nagy kérdéseit megismertesse.

Ime, ez az oka, hogy ezeket az apróságok-
kat tárczában közlöm. Nem lekszikonokból, köny-
vekből, hanem fáradsággal gyűjtött jegyzeteimből
irtam ki. A kis kalászkok összegyűjtve már vala-
mit érnek. Ezt a valamit keresem: használni
a k a r o k.

I. A kacsá. A mult században egy ideig
nagy divat volt, hogy az emberek egymást min-
denféle tréfákkal ültették fel s a legvalószínű-
lenebb, legkalandosabb híreket terjesztették. Egy
Cornellissen nevű brüsszeli ember akkoriban tár-

czát irt egy lapban a kacsák falánkságáról. Hogy
a kacsák falánksága mily rémes mérvű, arra
nézve a következőt írta: Husz kacsát tereltek
össze; az egyiket tollastul összevagdalták és a
többieknek eledelül odadozták. A tizenkilenc
kacsa felfalta a huszadikat. A kacsák aztán sor-
jában felfaltak egyet maguk közül s végül csak
egy maradt, a mely a tizenkilenczediket szőrös-
tül bőröstül megette. Ezt a kis históriát elég szel-
lemesnek tartották Brüsszelben és hamarosan
bejárta az összes lapokat Históriainak elég abs-
zurdum. Innen veszi eredetét a hírlapi
k a c s a.

II. Pecsovic. Legtöbb ember — különösen
a legifjabb nemzedék — alig tudja, hogy a
nemzetellenes irány jelzője »p e c s o v i c s«
igazában családnév s akkor vált gunynévvé, mi-
kor a negyvenes évek elején Metternich ellen-
hatást igyekezett támasztani a hatalmasan föl-
pészdült nemzeti reformmozgalmakkal szemben.
Tolnamegyében a Kubinszky által vezetett sza-
badelvűek ellenében P e c s o v i c s Ferencz ve-
zette az aulikus-konzervatív táborot és mig a Ku-
binszky neve rövid idő múlva eltűnt, a Pecsovicse
fennmaradt, sőt az ötvenes és hatvanas években
ez a czim még gyűlöletesebb jelentőségűvé lett,
mert a ki akkor rászolgált a »p e c s o v i c s«
czimre, az mint hazafiatlan ember volt megbélyegezve.
Pecsovic Ferencz özvegye Budán halt meg 86
éves korában és csak kevesen tudták, hogy az ő
herosztratesi férjétől származott a csunya »pe-
csovic«
jelző.

III. Sub rosa. A »sub rosa« kifejezés
nyomdai műkifejezés. Azt a csillagot* jelenti, a
mivel az olvasó figyelmét az írók a lap aljára
terelik, hogy ott az idézetekben vagy számokban
felvilágosítást nyerjen. Többféle legenda van
róla. Egyk legenda szerint Zrinyi és Frangepán
híres összeesküvésüket a portoréi Frankatély perit

saroktermében szőtték. A terem csucsos menyé-
zetének közepén egy rózsza volt festve vagy fa-
ragva s így a titkosan szőtt összeesküvés sub
rosa (rózsza alatt) történt. Annyi kétségtelen, hogy
ez a kifejezés kezdetben azt jelentette, hogy
»t i t o k b a n«
tenni valamit s az élőbeszédben
ma is ilyen értelme van. Sub rosa mondani vala-
mit tehát annyi, mint titokban, bizalmasan mondani.

IV. Tárca. A tárcza szó eredetileg a
p o r t e f e u i l l e francia elnevezés után ké-
szült, a mi olyan táskát jelent, a miben levél-
neműek vagy értékpapírok vannak elhelyezve.
Ennélfogva van írás-táska, értékpapír-táska, pénz-
táska. Átvitt értelemben ma a következő alakok-
ban szerepel: pénztárca, miniszteri tárcza, bank-
tárca.

Jobb szó hiján a »tárca« a francia
f e u i l l e t o n helyett (a mi voltaképpen papir-
lapocskát, elválasztott ivdarabot jelent) képletes
irodalmi nyelven a politikai lapoknak olyan ré-
szét jelenti, a hol nem üznek politikát, hanem
rövid szépirodalmi, filozofiai, kritikai és másnemű,
jobbára tudományos és ismeretterjesztő följegyzé-
sek foglaltatnak.

Irodalmi értelemben véve a »tárca« külön
műfajta s mint ilyen nem egyéb, mint művelt
emberek számára kivételes gondnal, izléssel és
szellemmel megírt r ö v i d t a n u l m á n y. El-
beszélések, költemények tulajdonképpen nem ké-
peznek tárczát.

V. Zöldágra vergődni. Ez egy eredeti s z é-
k e l y képletes kifejezés, melyet a Székelyföldön
tul is használnak szerzesztét a hazában.

A zöldág a székely főtisztek (ma főispánok)
jelvénye. A főtisztek beiktatása nagy ünnepélyes-
séggel történt és ilyen alkalmakkor zöld lombok-
kal vittek a megválasztott főtisztek birtokára. A
»z ö l d á g r a v e r g ő d é s«
kifejezés ebből a szokásból származott.

Az utlevélajánlati bizonyítványok. A kézdíj-
járású jegyzők gyűléséről szóló tudósításban olvas-
suk a következőket:

Ince Balázs és Deák Dénes a törvényhatóság
által alkotott egyik újabb szabályrendelet sérelmes
intézkedései ellen tettek előterjesztést. Nevezetesen
az 1899. évben meg lett állapítva, hogy az ut-
levélajánlati bizonyítványok kiállításáért a községi
és körjegyzőt esetenként 20 fillér munkadíj illeti
meg. Azonban ezen munka díj az újonnan alkotott
szabályrendeletből teljesen kihagyatott; pedig ezen
magán munkatáradij elvonásához sem a belügymi-
niszternek, sem pedig a törvényhatósági közgyű-
lésnek joga nem volt. Nem pedig azért, mert az
1889. év óta meg választott jegyzők pályázati hír-
detésében világosan ki volt írva, hogy a megvá-
lasztandó jegyző a szabályrendeletben megszabott
munkadíjak élvezetére jogosított. Minthogy a ha-
társzéli, s különösen a felvidéki községekben levő
jegyzők mellékjövedelmét kizárólag ezen utlevél
ajánlati bizonyítványokért szabályrendeletileg meg
állapított díjak képezték, nagy veszteség volna
ezen jegyzőkre nézve az, hogy minden kárpótlás
nélkül — ezen különben is soha ki nem fogásolt
munkadíjak szedése elvonatnék. Sérelmesnek jelzik
továbbá az új szabályrendeletben megállapított
20 fillérenyi kilométer pénzt is, mért a vármegyei
ügyviteli szabályzat szerint még a hivatalozóknak
is kilométerenként 50 fillér fuvar pénz van meg-
határozva. Kérlek, hogy a köri a gyűlés rendelet
módosítása céljából eljen sürgős felelőzéssel.
A közgyűlés ezen előterjesztést egyhangulag
elfogadta.

Tan- és nevelésügy.

Tapasztalatok a fonomimika köréből

Ugy hiszem a tanügy emberei előtt nem ismeretlen a fonomimika. Nem egyéb ez, mint kézmozdulatok kíséretében végzett hangoztatási gyakorlatok, melyek a kis iskolás figyelmét megragadva, képessé teszik őket — játszian — a betűkép felismerésére. Sokan vitatkoznak a telett: „Ki hozta be a mimikát az iskolába? Legyen a vitatkozóké a dicséret, mert ők rendszerbe szedni törekedtek a meglévőre. Ugy tudom azonban, hogy egy huzamosabb idő óta tanítással foglalkozó figyelmét sem kerülte ki az, — magamról tapasztaltam — hogy a megismertetendő betű hangját, egyes állati hangokhoz hasonlítva — mintegy szemléltetve — kívánta tanítani, hogy így a kívánt célt mihamarább elérje s még a gyenge elméjű gyermek előtt is ismeretessé tegye s megrögzítse.

Mielőtt a fonomimikáról hallottam vagy olvastam volna valamit — én legalább — az i-betű ismertetésénél rátereltem kis tanulóim figyelmét a vonat füttyölésére; az u-betűnél a kutyaugatás, az r-nél boszantására, a p-nél a pipáló ember szájmozdulására stb., s ha bár jelekkel nem is kötöttem össze, még is — szerintem — sokat segítettem kis tanítványaimnak a betűhang kitalálásában azon egyszerű ráutalás által, hogy ez meg az az állat is kitudja mondani. Így az eszmetár-

VI. **Kedves egészségére!** Régi szokás, hogy tüsszentéskor az embereknek egészséget kívánunk. Eredetét némelyek a 15. században keresik, a mikor az ugynevezett fekete halál egész Európában szedte áldozatait. Ez a betegség ugyan is tüsszentéssel kezdődött s ilyenkor a jelenlevők „kedves egészségére“ kívánták.

Én azt hiszem, hogy ez a kívánság a görög hitregéből származik. Prometheusz — kit az antik költők az ember teremtőjének is tartanak — néhány napsugárt kis edénybe zárt és azt szobrának orra alá tartotta, mire az erősen tüsszenteni kezdett, így adván első jelét az életnek. Ez a tüsszentés, mint életnyilvánulás szolgáltatott okot arra, hogy az emberek egymásnak jó egészséget kívánjanak.

VII. **Klasszikus.** Emberre, műre, eseményre stb. vonatkozólag sokszor használjuk ezt a szót *klasszikus*, mely azoknak kiválóságát, jelességét fejezi ki. Eredete következő: Servius Tullius (a hatodik római király Kr. e. 758—534.) hat osztályba sorozta azokat a római polgárokat, kik a legelőkelőbb osztályhoz tartoztak. *«Cives classici»* elnevezéssel illette. Innen nevezték azután az első írókat is *«auctores classici»*.

szólásnál fogva hamarosan tettem őket képessé a betű hangjának emlékezetben való tartására. Több alkalommal felhívtam kis tanulóimat az állati hangok megfigyelésére és sokszor sikerült általuk az egyes betűk hasonlítását végeznem. Például: m = bikabömbölés, c = egércinczogás, e = báránybögés, s = vesszősuhintás, gy = lovak nogatása, zs = vonalzó hirtelen sodrása stb. Ebből kifolyólag szerettem volna minden betű elejére a megfelelő képet rajzban is adni. Igaz sokkal és feltétlenül előnyösebb a hangoknak jelekkel való összekapcsolása, mintegy érzékelte. Épen azért örömmel ragadtam meg az alkalmat, hogy egy ily módszeresen feldolgozott művéske birtokába jussak. Péter József vágsellyei tanító „Eljárásom a fonomimika segítségével való olvasás tanításában“ című kis munkájában — szerintem — igen derekasan oldotta meg az irva-olvasás tanításának módszerét. Ő a jel és hang megismertetésével azonnal be is mutatja magát a betűt. Ilyent minden tanító készíthet magának kéregpapírra, jó nagy alakban, hogy azonnal bemutatatható legyen. Kár, hogy az a, c és kétjegyű mássalhangzókra — a gy kivételével — külön jeleket nem alkalmazott. Tomesányiné Czukrasz Róza urasszony, ha jól tudom s mint ezt egyes alkalmakkor láttam is, először csakis a jeleket ismerteti a hozzákapcsolt hangokkal s így végig halad az egész ABC-en a nélkül, hogy a betű alakot is bemutatná (jelekkel olvastat); de a jelzett műben adott eljárás szerint a kis gyermek rögtön képesítve van az eltanított betű felismerésére — ugyannyira, hogy egy-két betű tárgyalása után, már az eltanított betűkből összeállítható szöveget, helyes kapcsolásokkal, készségesen olvassa. Bátrau merem állítani, hogy kis tanítványaim karácsonkor már olvastak. Igaz az írás nem haladhat karöltve az olvasással; de azért mindenik gyermek megtanul írni és pedig rövid időre. A nyomtatott kisbetűk után az írott alak tárgyalandó s nem marad egyéb hátra, mint azoknak hasonlítgatása. A betűelemeket eddig, a hézagok betöltése s részben esendes foglalkozásra való felhagyás végett már eltárgyaltuk. Megismertetjük az írott i-t, mely nem sokban különbözik a nyomott alaktól. Ez áll az u, ü, o, ö-ről is. Az *«a»* ismertetésénél a nyomott alakról kitöröljük, elhagyjuk a kis gyermek fejét (mert ahoz lett hasonlítva) pl. a *«a»* s kész az írott alak. Így a többi betűnél is. Mivel a betű elemeket, illetve vonalakat már kellő gyakorlottsággal írják a gyermekek, semmi nehézségbe sem fog ütközni az írott alakok összeállítása. Ezt a gyermekek kedvvel is teszik. Népes 1-ső osztályomban egyetlen gyermek sem volt olyan, ki a betűket azonnal fel nem ismerte volna s 32 tanulóm közül kettő azok száma, kik a beiskolázás kezdetén betegség miatt az iskolától huzamosabb ideig távol maradtak s így a többiek rovására nélkül, érettük már visszatérni nem lehetett — elmaradtak Bizva a sikerben, az első kísérletek után, melyek nálam teljes megelégedésemre beváltak — több kartársamnak voltam bátor figyelmét felhívni erre, kik nem is szüntek meg azonnal munkához látni s most együtt örvendhetünk a nem remélt sikernek. A mimika ellenségei a sok minden között azt is mondják ugyan: „Hiszen a gyermek amugy is megtanult egy tanév leforgása alatt írni és olvasni.“ Hiszem és meg is kellett, ki rendesen feljárt; de a második évre visszamarasztott gyermekek sokasága bizonyítja, hogy mindig egy tekintélyes hányad nem végezte el az 1-ső osztályt. És — valljuk meg őszintén — vajjon nem ebben keresendő-e részben a VI. osztály kevés létszáma? Egy tul-népes osztatlan iskolában, hol az egyes osztályokkal való közvetlen foglalkozás, mondjuk az 1-ső osztályban az irva-olvasásra hetenkint alig 5 félóra jut — a jelekkel való tanítás felülmulhatatlanul háládatos munka. Igen, mert a gyenge elméjű gyermekeket is képessé teszi a tárgyalat befogadására s a gyermek természetének megfelelőleg — játszian — nyomatik be lelkébe jelek kíséretében az a betű alak. A jeleket ők maguktól is csakhamar leszokják s így nem fajul el az irva-olvasás tanítása a sokak által sirva-olvasásnak gunyolt tanítással.

Már most, minthogy az irva-olvasás tanítása képezi elemi iskolai oktatásunknak, mintegy gerinczét képessé tehetjük — többé-kevésbé — tanítványainkat arra, hogy a törvény által megkövetelt VI. osztályt elvégezze. Rendes körülmények között be is végzi, mert ha talán gyengébb tehetségű is, mint többi társai, bátran lehet őt felsőbb osztályba bocsátani, mert szerintem a buktatás az elemi iskolába nem való; nem az lévén a cél, hogy a tárgyalatokat bemagolja, hanem hogy azokat felfogni, megérteni képesítve legyen s azo-

kat az ő gyermeki szavával akármilyen egyszerűen visszaadni is tudja. Nem is kívánatos a sok helyen divatban levő magoltatás, mert s mindnyájan így tudjuk: *«a betű öl.»*

Ha csak értelmet tanítunk ez — szerintem — sokkal háládatosabb munka, mintha egész könyvet, mely sokszor nehézkes és a gyermek felfogásának nem épen megfelelő stílusban van szerkesztve, szóról szóra végig mondja s ha pedig mint ismétlőt ezekből kikérdezzük, bizony egy szót sem tud.

Ha az előadottak értelmében végezzük elemi oktatásunkat, vagyis a fonomimika által képessé tesszük a leggyengébb gyermekeket is az irva-olvasás készséggel való elsajátítására, hogy így az 1-ső osztályban vissza ne maradjon s azután is csak értelmet tanítunk, feltéve, hogy rendesen feljárnak növendékeink az iskolába, mely — nem modom — sokszor igen sok mindenféle körülmény által befolyásoltatik: akkor a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter ur ő exelenciájának azon intencziója, hogy az elemi iskolai tanulók a megfelelő osztályokra előírt tantárgyakban oktattva legyenek s a hat évfolyamot be is végezzék, még a népes osztatlan iskolákat is, azt hiszem az egész vonalon megvalósítható leszen. Ez esetben az ismétlő oktatás sem lenne nyug, teher; annak különbözősége s az előző ismeretek hiányossága miatt alig több a semminél, hanem az egyforma képzettségű gyermekek ismereteit támogatva, gyarapítva, a kitűzött cél legalább is megközelíthető lenne. Mert, habár a serdülés időszaka sokat le is koptatna a szerzett ismeretek himporából, még mindig maradna belőle a nagykorra annyi, mennyi az élet legszükségesebb feltételeinek a másnál sokkal jobban megfelelné.

Gál Mihály.

Mezőgazdasági tanfolyam a néptanítók számára. A m. kir. földmiv. miniszter a tanítók gazdasági kiképzése céljából folyó évi július hó 15-től augusztus hó 10-éig az 1. adai, 2. algyógyi, 3. csákvári, 4. békéscsabai, 5. hódmezővásárhelyi, 6. jászberényi, 7. karczagi, 8. kecskeméti, 9. lugosi, 10. szerbnauszentmiklósi, 11. rimaszombati, 12. szabadkai, 13. szentimrei, 14. pápai földmives iskolákon 20—20, összesen 280 néptanító számára négyhetes gazdasági tanfolyamokat rendez. A négyhetes tanfolyam tartamára minden felvett néptanító 100 (egyszáz) korona általánosan részeseül, melyből utiköltség, ellátás, szóval minden költség fedezendő. Tanfolyamokra tényleg alkalmazásban levő oly néptanítók vételnek fel, kik mezőgazdasági tanfolyamon még részt nem vettek. A tanfolyamokra való felvételre a tanítók csakis az illetékes vármegyei tanfelügyelőségük útján folyó évi június hó 10-éig jelentkezhetnek.

Irodalom.

Gabriel Honoré de Mirabeau, a francia forradalom kimagasló alakja, 1749 márczius 9-én született Atyja gyűlölte és ő dacczal viszonzta azt. Nélkülözött és Atyja valósággal sanyargatta. Hadnagy lett belőle, de ezredese féltékenykedett rá és ő Párisba menekült. Apja bezáratta, de ott is elbájolt mindenkit és 1870-ben már részt vesz a korzikai hadjáratban. Gazdag nőt vesz el, de hozományt nem kap és az adósok börtönébe jut. Később megismerkedik egy öreg parlamenti tanácsos fiatal nejével és azt megszőgteti Hollandiába. Halálra ítélik, de most atyja haza hozatja s Vincennesbe csuktatja, a hol ötödfél évig sanyalódik. Mikor kiszabadult, neje elhagyta, Zsófi öngyilkos tett. Atyja megtagadott tőle minden segítséget. Így lett szükségből íróvá. Élete eddig igazi regény, regényes marad azután is. Senki nálánál jobban nem gyűlölhette a régi rendszert, hisz ő nemcsak a király, hanem Atyja despotizmusától is szenvedett. A társaságban is ellenállhatatlan volt, mert a sok gyűlölet, melyet tapasztalt, nem folytotta el benne a szeretetet. Titkos fizetéses tanácsosa volt a királynak és nagy tisztelője a királynénak, akiről azt írta, hogy az egyetlen férfua király-körül. Az udvari emberek üldözték őt, az egyetlen embert, a ki képes lett volna megmenteni a monarchiát. Párhajra hívták sokan és mindenképen vesztére törtek. Tömérdek dolga mellett sok időt szentelt a kicsapongásnak is. 1791 februárjában erős lázba esett és április 2-án meghalt és ennek az embernek az élete van elbeszélve a Nagy Képes Világtörténet 184. füzetében. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon

illusztrált kötet ára díszes félbőrötésben 16 korona; füzeteként is kapható 60 fillérré. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés után, havi részletfizetésre is.

Különfélék.

— **Személyi hir.** Diószeghy Sámuel kir. főmérnök hosszabb szabadságáról, melyet többnyire Dániában töltött e hó 2-án visszaérkezett és a kir. építészeti hivatal vezetését átvette.

— **Ábránfalva.** A hivatalos lap közelebbi száma közli, hogy a m. kir. belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök a vármegyénkben lévő Ábránfalva község nevét „Ábránfalva” névben állapította meg és hogy a „Helységnevtár” megfelelő kiigazítását elrendelte.

— **A Szentlélek községi bucsu** pünköszt harmadnapján most is, mint minden évben igen szépen sikerült. Az idő is kedvező volt s ezért a szomszéd községekből nagyszámu közönség sereglett össze. A misét Jung-Cseke Lajos apátfőesperes tartotta, a szent beszédet pedig Bálint Péter plébános mondotta. A templomi szertartás befejezése után Szentlélek esperesplébánosa, Péterffy József a megjelent egyházi és világi vendégeit ebédre hívta meg.

— **Eljegyzés.** Walter János Oláhtopliczáról eljegyezte Derzsy Paulát Felsőboldogasszonyfalván.

— **Révay Pál** sepsiszentgyörgyi református lelkész hatvanhárom éves korában elhunyt. Egyike volt a magyar református lelkészi kar legkiválóbb és legmunkásabb tagjainak, a ki nemcsak egyházi, hanem társadalmi téren is jelentős szerepet játszott s számos jótékony intézménynek volt veze-ője és munkás tagja. Mint író és hírlapíró is széles körben ismeretessé tette a nevét.

— **Az Uránia** magyar tudományos színház a Gyulafehérváron tartott iskolai előadások miatt — mint bennünket értesítenek — Székelyudvarhelyt, a Budapest szálló dísztermében ma (csütörtök) helyett szombaton (e hó 6-án) fogja megkezdeni előadásainak sorozatát. Jegyek előre váltthatók Gyertyánffy Gábor könyvkereskedésében.

— **Mulatság a Szejke-fürdőn.** A helybeli polgárok és hivatalosokból alakult rendező bizottság e hó 7-én (vasárnap) a Szejke-fürdő báltermében, a fürdői zenekar közreműködésével majális rendez, melyre ezuton is meghívják a n. é. közönséget. Belépési díj személyenként 1 korona és családjegy 1 K 70 fillér. A mulatság kezdete d. u. 4 órakor. Jó vendéglősről és kocsiközlekedésről gondoskodtak. A meghívókat ma hordják szét s a rendezőség kéri a közönséget, hogy a kik esetleg tévedésből meghívót nem kapnának, de arra igényt tartanak, tekintsek ezuton meghívottaknak magukat.

— **Értesítés.** Az internátussal kapcsolatban álló brassói állami felső kereskedelmi iskolánál a tanulók felvétele a jövő 1903—1904-ik tanévre folyó évi június hó 30-tól július hó 3-ig d. e. 8—12 fog teljesíteni, midőn a beirt tanulók az igazgatóságnál hagyják bizonyítványukat s a felvételi díj lefizetése ellenében beírási igazolványt kapnak. Ha a felvett tanulók a következő tanév elején szeptember 4-ikéig bezárólag az osztályfőnöknél nem jelentkeznek, nemcsak a belépésre való jogosultságukat, hanem a befizetett felvételi díjat is elvesztik. Felvételre minden tanuló személyesen és atyja, anyja, gyámja vagy azoknak külön megbízottja kíséretében tartozik megjelenni. Különböző irásban való jelentkezésnek nincs helye. Tandíj egész évre 50. korona, felvételi díj 10 korona. Az internátusba való felvételért szintén június 30-ától július 3-ikáig minden tanulónak személyesen és atyja, anyja vagy gyámja kíséretében lehet jelentkezni. Az internátusban a teljes ellátás évi díja 500 korona Brassó, 1903. június hó. Az igazgatóság.

— **A székely dalegyet majálisa.** Bár az időjárás egy cseppet sem viselte magát gavallérosan, mert ugyancsak ráfért az emberre a meleg ruha, a dalegyet e hó 1-ei majálisa mégis jól sikerült. Oda künnt a szabadban fázva huztuk összebb kabátainkat, de ha tekintetünk a fedett helyiségben vigan tovalejtő párokra esett, mintha nem éreztük volna az éj hideg levegőjét. Olyan volt az, mint szép tavaszi napon a himes mező, mosolygó sokszínű virágjaival; a szívből jövő kacajok s a tánczoló tréfás, gondtalan kedélye-

ből fel-feltörő kurjantások a szívből lopóztak s s ott csodás melegséget támasztottak. A nem tánczoló szeme is kedvteléssel legelészt azon a vig fiatalágon, mely a Sándorka talpalávaló nótáit oly önfelédten ropta, míg a fáradhatatlan rendezők ide oda sűrögtek-forogtak, nehogy a megjelent vendégek közül egynek is panasza lehessen. »Kitartás!« »Kört urain!« »Pardon!« Nem is lehetett ott panasza senkinek s ha mégis zugolódtunk valamiért, az csak azért történt, mert az éjszaka olyan sietve távozott s a derengő hajnal hazatávozásra ösztökélte az embert... Valóban elismerés illeti a rendezőség minden egyes tagját, hogy azoknak az ifju, kedves hölgyeknek ezt az estét, melyre kitoró örömkül már oly vágyvagyakozott, oly kedvessé és élvezetessé tették...

— **Egy székely ember tragédiája.** Elekes Márton türethető vagyoni helyzetben élt Derzs községben. Később birtokocskáját telekkönyvileg átíratta két leányára, kik édes gyermeki szeretettel ragaszkodtak is hozzá... Azonban az idő telt, az emberek és — fájdalom az édes gyermekek is — változandók. A mint beszélük — változandók lettek volna Elekes uram leányai is... Mult hónap 25-én tehát Elekes Márton bucsut vett szeretett élete párjától, elhagyta faluját. Elszomorodott állapotában utja Décsfalváig vezette. Itt egyik koreszmában megivott egy deczi pálinkát s azután eltűnt, mintha csak a föld nyelte volna el... Majd a décsfalviak egy kalapot láttak a Küküllő fodros hullámain. Amint aztán kitűnt: Elekes Márton kalapja volt ez. Egy teljes hétig keresték, kutatták Décsfalva táján a kalap gazdáját, míg e hónap 2-án a község alsó részén, a Nagy-Küküllő folyóban holttestét megtalálták. Alig fél méter mélységű víz takarta a szegény megbűnhődött Elekes Mártont, a ki gyermekeit forrón szeretete s azokért kész volt vagyonkájáról is lemondani életében!... Isten nyugoszalja a szegény, de becsületes, jószívű Elekes Mártont!

— **A zöldségfélék izletességét** azok növekedésének, fejlődésének siettetésével fokozni lehet, mert minél gyorsabb a fejlődése valamely növénynek, annál vékonyabb lesz a sejtnek falazata. A gyorsabb fejlődést pedig különböző trágyaanyagok alkalmazásával lehet elérni s azért nagyon ajánlatos a zöldségfélék alá okszerű trágyázást használni. Az érett szárvasmarhatrágyán kívül, mely a talaj fizikai struktúrájára is kedvezően hat, s mely tápanyag visszapótlás tekintetében kétségtelenül a legmegfelelőbb, igen jó eredményt érhetünk el a szuperfoszfát alkalmazásával, annál is inkább, mert a talajból a foszforsavat rendszerint nagyobb mennyiségben vesszük igénybe, mint a többi tápanyagokat s mert egyedül az állótrágyával sosem adunk vissza annyi foszforsavat, mint a mennyit növényeink igényelnek. Saláta, kalarabé, zeller, petrezselyem, hagyma — mind meghálálja a szuperfoszfátot.

— **Hangverseny.** Szép számu és előkelő közönség hallgatta kedden este végig a Sándor István-féle kerthelyiségen Wilikow Keresztély orosz fuola-művész hangversenyét. Valóban csak elismeréssel szólhatunk a program minden egyes pontjáról. A világ legnevesebb zeneszerzőinek legnehezebb kompozícióit oly bámulatraméltó könnyedséggel és oly kiváló technikával játszotta el, hogy az mindenkit csodálatra ragadott. Különösen a magyar számok („Repülj fecském...”, „Népdal egyveleg”) tetszett nagyon, úgy, hogy a művésznak mindeniket meg kellett volna töltenie. A Morascher Hugó zenetanaár zongora, valamint a Sándorka zenekarának kísérete is minden tekintetben korrekt volt.

— **A kanyaró városunkban** e hó 2-ikéig így állott: kezdettől volt 118 betegedés, melyből felgyógyult 45; halálozás egyetlen esetben sem fordult elő.

— **Sertésvész és sertéskolera.** Az ország sertésállományát a sertésvész és sertéskolera meglehetősen elpusztította s ma már annyira fél a gazda ezen valóban pusztító betegségektől, hogy nem is mer sertéseket tartani. Pedig ma már a betegség szűn-félben van, illetőleg ott is, a hol fellép, sokkal enyhébb lefolyásu s valószínű, hogy néhány év múlva meg fog szünni csaknem teljesen, mint a hogy megszűnt az egykoron annyira pusztító torokgyík, avagy az oly veszedelmes sertésorbáncz. A kereskedelemben azonban egy olyan szokás lépett fel újabban, a mely akadályul szolgál a betegség megszűnésének. T. i. a kereskedők csak olyan sertéseket vesznek meg, a melyekről bebizonyítható, hogy a sertésvészen átesetek s a gazda el is adja az ilyeneket, mert ezeket sokkal jobban megfizetik, mint az olyanokat, melyek azon át nem estek. Pedig éppen az ilyeneket

kellene tenyészanyag gyanánt megtartani, mert ezek többé nem fognak ugyanabba a betegségbe esni, sőt utódjaik is ellenállóbbakká lesznek ezen betegséggel szemben. Feljegyzésre méltó az is, hogy némely vidéken a nép azt hiszi, hogy a műtrágyázott földekről származó eleség okozná a sertések eme veszedelmes betegségét. Ez azonban minden alapot nélkülöző balhiedelem, mert minden kétséget kizárólag be van bizonyítva, hogy a sertésvész kizárólag csak átragadás után terjed tova és sem a meghülés, sem a víz, sem a műtrágyázott földekről származó eleség semmi esetre sem oka, hanem kizárólag csak a fertőző anyag, mely közvetlen, vagy közvetett érintkezés útján ragad át. Használjuk tehát csak bátran a műtrágyákat, mert azok után nagyobb termést ad ugyan földünk, de miatta sertésvészbe disznóink semmi esetre sem esnek.

Gsarnok.

Furfanggal körített bornyupecsenye. Új földes ur tartá bevonulását egyik felvidéki uradalomba. A falusi tanító, tanítványaival, énekkel és beszéddel fogadta. A földes ur elismerésül két hatalmas bornyupecsenyét, sok burgonyát és vaját küldött a tanítónak a gyermekek megvendégeltetése czéljából.

A tanító, a megelőző ima után, legelőbb a burgonyákat találta föl. Aztán így szólt a gyermekekhez:

— Gyermekek, itt vannak a burgonyák, de van bornyupecsenye is, az se rossz. Aki legtöbb burgonyát eszik, az kapja a legtöbb bornyupecsenyét. Rajta tehát! Egyetek, a mennyi jól esik!

A gyermekek valóságos halálmegvetéssel nekirentottak a sok burgonyának, úgy, hogy újabb meg újabb tálakkal kellett behozni. Végre is ellankadnak a gyermekek a sok burgonya rágásában, mire a tanító feltalálta az illatos bornyupecsenyét.

— Ki akar közülotök bornyupecsenyét?

Csaknem valamennyien hallgattak.

— Nem tudok már enni — jóllaktam — husz burgonyát ettem meg! — így jajgatott egyik a másik után.

— Na szégyeljétek magatokat, kedves gyermekeim; még egyszer kérdezem, kinek kell bornyupecsenye?

De ezuttal sem jelentkezett senki.

— Sajnálom! — jelenté ki röviden a falusi diplomata. Az ebédnek most már vége. Hazamehettek!

Igy maradt a furfangos falusi tanító a két hatalmas bornyupecsenye hiánytalan birtokában.

Közgazdaság.

Udvarhelyvárm. gazd. egyesülettől.

223—1903. sz.

Meghívó.

Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület választmánya folyó hó 10-én szerdán, délután 3 órakor, a vármegyeház kistermében ülést tart, melyre a választmány tagjai tisztelettel meghívotnak.

T á r g y:

1. A folyó év őszi rendezendő gépkiallítás rendező bizottságának megválasztása és a kiállítás programjának megállapítása.

2. Folyó ügyek.

Székelyudvarhelyt, 1903. június 3.

Az elnökség.

Figyelmeztetés. Ezennel közöljük az ügy iránt érdeklődő lötenyésztőkkel és gazdaközönséggel, hogy a m. kir. állami ménesintézetek ménesanyagának és gazdasági használlatainak osztályozása a folyó évben következő sorrendben fog megtartani: Kisbéren június hó 5—10 ig. Babolnán június hó 12—16-ig. Mezőhegyesen június hó 19—26 ig. Fogarason június hó 30-tól július hó 4-ig.

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesülettől.

214—1903. szám.

Hirdetmény.

A gazdasági egyesület választmányának meghagyásából felhívjuk azon birtokos urakat, kik a múlt évben, a vármegyei üszöbevásárlási alaphól szerzett üszöket az egyesülettől megvették, hogy 3 évet még be nem töltött üszöket június hó 7-én az egyesület által ezen üszök részére kifogadott tartodi legelőre való felhajtás végett, reggel 8 órára a városi baromvásártérre vezetessék fel, annál is inkább, mert a legeltetési díj még azon esetben is felhajtatik az illetőkön, ha üszöket a legelőre ki nem hajtják.

Székelyudvarhelyt, 1903. május 29.

Az elnökség.

Törvénykezés.

Pénzügyi jogszolgáltatás. A Magyar Pénzügyből vettük a következő szemelvényeket: 1. A nő férjének vezetéknévét cégül használhatja ugyan, de azt csak oly alakban teheti, amelyből a valósághoz hiven kitűnik az is, hogy cégtulajdonosként vagy közkereseti társaságnál a vezetéknévén megnevezett társtagként nem a férj szerepel. Így határozott a budapesti keresk. és váltótörvényszék, amidőn egy esetben a kért cégbejegyzést nem rendelte el, mert a férj vezetéknéve csak úgy tekinthető a feleség vezetéknévének, ha a mellett a nő férjezetti minősége, vagy legalább is a mellék (kereszt) neve ugy van kitüntetve, hogy azáltal férjének nevével világosan megkülönböztethető. Ehhez képest, minthogy a bejegyeztetni kért cégbe felvett „F.” név mellett folyamodó F. S.-né szül. L. K.-nak sem férjezetti minősége, sem mellék (kereszt) neve nincs kitüntetve és minthogy ezen hiány miatt a cégbe felvett „F.” név nem folyamodónak, hanem férjének képezi a polgári nevét, ki pedig a bejegyzendő közkereseti társaságnak nem tagja és minthogy végül a K. T. 13. §-a rendelkezésénél fogva a beltagok nevével kívül más személynek a neve a cégbe fel nem vehető: a bejelentett cég nem felel meg a törvényes követelményeknek. A budapesti ítéletábra az első bíróság végzését helybenhagyta. (1903. április 15-én, 811 sz. a.) — 2. Kiskorú váltókötelezettsége. Habár a váltót aláíró személy a váltó keltezése idejében a születési anyakönyv tanúsága szerint kiskorú volt, de a váltó lejáratá előtt már elérte teljes korát: azzal a vélelemmel szemben, hogy érvényes váltói kötelezettségét akart vállalni és tekintettel arra, hogy a váltón elforduló kelet zem jelenti szükségkép a kötelezettség vállalásának időpontját, ő tartozik bizonyítani azt, hogy név-aláírását akkor vezette a váltóra, mikor még kiskorú volt. (Kuria, 194—901. sz.) — 3. A váltó kiadása hol követelhető? A keresk. és váltótörvényszék felelkezési tanácsának. E. 368—901. sz. ítélete kimondja, hogy a váltó kiadását a fizetést teljesített adós azon hely bírósága előtt követelheti, amely a váltóban fizetési helyül van kitűzve. — Uzsoravétség elévülése. Uzsoravétség esetében az elévülés — a Kuria 1903. jan. 8-án 210 sz. a. hozott döntése szerint — nem a hitelezés tényének, hanem a hitelezési viszony megszűnésének az időpontjától számítandó. — 5. Követelés a felszámoló részvénytársasággal ellen. A részvénytársaság hitelezője a kereskedelmi törvény 202. §-ában előirt hirdetményi határidő elteltével — a Kuria 1902. június 4-én 599—902. sz. a. hozott ítélete szerint — csak annyiban kereshet a társasággal szemben követelésére nézve kielégítést, amennyiben ezt a társaságnak netán még fel nem oslott vagyona megengedi.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Fagylalt a legkülönbözőbb választékban, úgy **pompás csukrászsütemények** is **friss** minőségben **állandóan** kaphatók: **Ernszt György csukrászatában** Székelyudvarhelyt, Deák-tér 15. sz. alatt. Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít.

Sz. 5447—1902. tlkvi.

Hirdetmény.

Kiskede község telekkönyvei birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyekre az 1886: 29. t.-cz., az 1889: 38. és az 1891: 16. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. évi 29. t.-cz.-ben szabályozott eljárás a tlkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, a kik az 1886. évi 29. t.-cz. 15. és 17. §-ai alapján, ideértve e §-oknak az 1889. évi 38. t.-cz. 5. és 6. §-ban és az 1891. évi 16. t.-cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi 38. t.-cz. 7. §-a és az 1891. évi 16. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi 29. t.-cz. 22. §. alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis **1903. évi november hó 30.** napjáig bezárólag alólirt tlkvi hatósághoz nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, a kik az 1886. évi 29. t.-cz. 16. és 18. §-inak eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. évi 38. t.-cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással

élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1903. évi november hó 30. napjáig bezárólag nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabítható záros határidő után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a tlkv. átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülirt eseteken kívül az 1892. évi 29-ik t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. évi 38. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a tlkvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1903. évi november hó 30. napjáig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbe jött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személynek jogi sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a tlkvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbiróság, mint tlkvi hatóság.

Székelykereszturon, 1903. évi február 4-én.

VERESS, kir. albiró.

Most érkeztek és szabott, olcsó árak mellett kaphatók!

Különböző ajándék diszmuvek.   Finom levélpapírok dobozokban.**Képes levelező-lapok!** Legfinomabb bőr- és doublett-arany díszmű-árak.

 Női finom bőr kézi-táskák .. .. .
 Pénzlárczák és pénzes erszények nagy választékban .. .. .

Tollkések a legkülönbözőbb felszerelésekkel. Női és férfi doublett-arany óra- és nyakláncok .. .. . **Dohány-, szivar- és szivarka-tárczák!**Hegedük és hegedű-felszerelések. Hegedű- és ceterahúrok.

Valódi chinai kézi- és diszlegyezők!

Papir- és írószer ujdonságok. Diszes teniatartók és tollszárak.

„Turul“ szabadalmazott író-toll-betét.

Ugyszintén több, itt föl nem sorolt diszmu-árak, papírneműek, írópapírok és írószer készletek is olcsón, lelkiismeretes kiszolgálás mellett bevásárolhatók:

B E T E G H P Á L

könyv-, papir, író- és rajzszekerkeskedésében

 Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15-ik szám alatt.

Most érkeztek és szabott, olcsó árak mellett kaphatók!